

PRIVREMENE SMJERNICE ZA SPRJEČAVANJE I SUZBIJANJE EPIDEMIJE COVID-19 U UČENIČKIM I STUDENTSKIM DOMOVIMA

29 maj 2020

Osnovne preporuke. U svim objektima važno je sprovoditi i poštovati opšte mjere sprječavanja širenja zaraze novim koronavirusom. Sve aktivnosti treba sprovoditi tako da se koliko god je moguće smanje lični bliski susreti studenata i učenika. Ovo se posebno odnosi na okupljanja učenika i studenata kao i zaposlenih u zajedničkim prostorima doma ali i u pojedinim sobama. Iako su okupljanja u suštini nisu zabranjena naredbama Ministarstva zdravlja, čvrsta je preporuka Instituta da se sva okupljanja a posebno studentske lične i privatne zabave internim propisom – kućnim redom, ustanove zabrane do daljnjeg.

Pojačana higijena prostora. U domu je neophodno osigurati laku dostupnost odgovarajućeg potrošnog materijala za prevenciju infekcija:

sapun, tekuća voda ili 70% rastvor alkohola za dezinfekciju ruku (ili drugi odgovarajući dezinficijens),

- papirnati ubrusi i maramice,
- vreće za smeće
- rastvori za površinsku dezinfekciju.

Te u slučaju potrebe:

- maske,
- jednokratne rukavice,
- toplomjeri

U higijeni prostorija treba pojačati dezinfekciju zajedničkih prostorija, soba i sanitarnih čvorova po uputstvima Instituta za javno zdravlje koja su dostupna sa web stranica Instituta i to najmanje 2 puta dnevno. Zatim je potrebno posebnu pažnju obratiti na dezinfekciju dodirnih površina (kvake, prekidači, rukohvati, ručke u toaletu isl.) više puta dnevno. U cijelom domu važno je redovno provjetravati sve prostorije (ili ako vremenski uslovi to dozvoljavaju ostaviti otvorene prozore). Ako navedeno nije moguće, neophodno je omogućiti

adekvatan i ispravan sistem ventilacije. Dostupnost tekuće vode i sapuna u svrhu poštovanja osnovnih higijenskih normi mora biti osigurana u sim objektima kao i papirnati jednokratni ubrusi i kante za otpad sa poklopcem u koje se odbacuju korišteni ubrusi.

Na ulazu u dom i na još nekoliko lako dostupnih mjesta, posebno u hodnicima gdje se korisnici često kreću, neophodno je postaviti dozatore sa dezinficijensom za dezinfekciju ruku:

- sredstvo za dezinfekciju potrebno je u količini od 1 – 2 ml nanijeti na suve i čiste dlanove (prema uputama proizvođača).
- dlanove i područje između prstiju sa dezinficijensom potrebno je trljati dok se ne osuše, a sredstvo nije potrebno isprati,
- potrebno je voditi brigu o pravilnoj upotrebi dezinficijensa za ruke te voditi računa da su količine u svim dozatorima uvijek adekvatne.

Pojačana lična higijena korisnika i zaposlenih:

- izbjegavati dodirivanje ustiju, nosa, očiju i lica,
- redovno i pravilno prati ruke a obavezno prije i nakon pripreme hrane, prije jela, nakon upotrebe toaleta, nakon dolaska u sobu, nakon čišćenja nosa i uvijek kada ruke izgledaju prljavo. Za pranje ruku treba koristiti vodu i sapun.
- kod pranja ruku neophodno je pridržavati se uputstava za pravilno pranje ruku
- nakon pranja ruku sapunom i vodom, za sušenje ruku neophodno je koristiti papirnate ubruse za jednokratnu upotrebu koje nakon korištenja treba baciti u kantu za otpad sa poklopcem,
- kod kašljanja i kihanja prekrivaju se usta i nos laktom ili papirnatom maramicom koju poslije treba baciti u kantu za otpad sa poklopcem te oprati ruke,
- pri kašljanju i kihanju treba okrenuti lice od drugih osoba,
- izbjegavati dijeljenje čaša, posuđa i pribora za jelo s drugim osobama.

Održavanje distance (fizičke udaljenosti).

Neophodno je aktivno podsticati sve korisnike i zaposlene da održavaju međusobni razmak od najmanje 2 m kada god je moguće.

Broj i raspored korisnika po sobama, ako je moguće, potrebno je organizovati tako da u jednoj sobi boravi što je manje osoba. Idealno je da u sobama boravi jedna do dvije osobe. Nakon što se napravi prerapodjela po sobama, treba izbjegavati njihovo miješanje koliko god je to moguće. Boravak u jednokrevetnoj sobi posebno se preporučuje i treba da je

prioritet za korisnike sa hroničnim bolestima (respiratornim, kardiovaskularnim, dijabetesom, malignim bolestima, imunodeficijencijama, korisnicima sa većim tjelesnim/motoričkim oštećenjima) koje mogu predstavljati rizik za razvoj komplikacija COVID-19.

U svim zajedničkim prostorijama, koje nisu nužne za osnovne djelatnosti poput učionica, čitaonica, sportskih igrališta itd., preporučuje se ograničavanje pristupa i ukupnog broja korisnika na način da razmak između svih prisutnih u svim smjerovima iznosi najmanje 1,5 – 2 metra. U takvim zajedničkim prostorima neophodno je primijeniti opšte preporuke za specifične djelatnosti. Alternativno, takve prostorije se mogu privremeno zatvoriti spram procjene uprave objekta.

Usluge u menzi treba da budu u skladu sa preporukama koje važe za ugostiteljske objekte a osoblje je obavezno da nosi zaštitne maske.

Takođe je potrebno u kućnom redu naglasiti da je zabranjeno svako okupljanje u sobama te zadržavanje u hodnicima, na stubištima te u ostalim zajedničkim prostorima koji ostaju na raspolaganju korisnicima.

Korisnici koji su zajedno doputovali iz istog domaćinstva mogu dijeliti sobu te se ne trebaju fizički distancirati.

Ako je moguće, potrebno je ograničiti broj osoba koje istovremeno borave u objektu u skladu sa brojem soba i površinom doma (npr, bruto površinu doma podijeliti s 10) te u tom smislu ograničiti ulaske u dom i zajedničke prostorije – menzu.

Praćenje zdravstvenog stanja korisnika i zaposlenika. Potrebno je obavijestiti zaposlene, korisnike i druge osobe da ne ulaze u dom ako imaju povišenu tjelesnu temperaturu, respiratorne simptome (povišena tjelesna temperatura, kašalj, poteškoće u disanju, poremećaj mirisa i ukusa i sl.) ili im je potvrđena infekcija sa COVID-19. Zaposleni i druge osobe ne ulaze u dom ako im je izrečena mjera samoizolacije ili ograničenog kretanja. Korisnici kojima je izrečena mjera samoizolacije o navedenom su obavezni obavijestiti dom prije početka korištenja smještaja. Ako se neko od korisnika doma mora smjestiti u samoizolaciju nakon kontakta sa oboljelom osobom dom mora da ima obezbjeđene smještajne rezerve (rezervne sobe) u kojima se mogu osigurati uslovi za samoizolaciju.

Prije dolaska na posao zaposleni trebaju da izmjere tjelesnu temperaturu. Ako je moguće, svakodnevno kod dolaska i odlaska iz doma zaposlenima treba izmjeriti tjelesnu temperaturu beskontaktnim toplomjerom. Kod osobe sa povišenom temperaturom (37,2°C i veća) mjeri se temperatura i standardnim toplomjerom pod pazuhom te se povišena temperatura utvrđuje na osnovu rezultata mjerenja pod pazuhom.

Evidencija o vrijednostima izmjerene tjelesne temperature i eventualnom postojanju respiratornih simptoma upisuje se u posebnu evidencijsku knjigu.

U slučaju povišene tjelesne temperature ili respiratornih simptoma, treba se javiti nadređenom i ne doći na posao odnosno odmah napustiti posao. Također je neophodno javiti se telefonom svom izabranom ljekaru.

Neophodno je obavijestiti korisnike da u dom ponesu toplomjer te da svako jutro (obavezno posebno prije odlaska na ispit i izlaska iz doma) mjere tjelesnu temperaturu. U slučaju povišene tjelesne temperature i/ili respiratornih smetnji korisnika, ili ako korisnik oboli od COVID-19, neophodno je sljedeće:

- korisnik o navedenom treba odmah obavijestiti upravnika doma,
- korisnik ostaje u svojoj sobi do dogovora o eventualnom liječničkom pregledu,
- neophodno je odmah obavijestiti telefonom izabranog ljekara sa primarnog nivoa zdravstvene zaštite radi dogovora o eventualnom testiranju i liječenju; u slučaju teže narušenog zdravlja neophodno je pozvati hitnu pomoć,
- neophodno je odmah obavijestiti telefonom roditelje/staratelje
- uprava doma treba korisniku osigurati izolaciju u sobi do trenutka smještaja na trajnu adresu (npr povratak u svoje domaćinstvo),
- uprava doma treba korisniku sa simptomima omogućiti sav potreban komfor: dostavu hrane, lijekova i tečnosti te pružanje zdravstvene njege u domu.

Upravnik doma obavještava nadležnog epidemiologa u slučaju pojave bolesti s povišenom temperaturom i/ili respiratornim smetnjama. Posebno je bitno da upravnik obavještava nadležnog epidemiologa u slučaju grupisanja sumnje ili zaraze COVID-19 (2 i više zaposlenih i/ili korisnika sa sumnjom iz iste sobe, sprata, zgrade i sl.).

Korisnici kojima imaju ličnog asistenta / pomoćnika. Korisnik kojem je neophodan lični asistent, ima pravo na takvu pomoć uz uslov da lični asistent poštuje sve obaveze opisane u ovim preporukama (držanje razmaka, pojačana higijena, korištenje maski i rukavica zavisno od zdravstvenog stanja studenta i sl.).

Maske. Ako se boravak u domu može organizovati na gore opisan način, nošenje maski ili drugih pokrivala za usta i nos kod studenta nije nužno ali se preporučuje kod boravka i kretanja zajedničkim prostorijama doma. Nošenje medicinskih maski posebno se preporučuje korisnicima sa hroničnim bolestima (respiratornim, kardiovaskularnim, dijabetesom, malignim bolestima, imunodeficijencijama, korisnicima sa većim tjelesnim/motoričkim oštećenjima). Nošenje medicinske maske je obavezno za korisnike sa respiratornim simptomima, njihov pregled od strane ljekara obavezan a kretanje kroz dom strogo zabranjeno..

Izještavanje i komunikacija sa zaposlenima. Preporučuje se održati sastanak sa svim zaposlenima i razgovarati o sljedećem:

1. Naglasiti važnost tačnih i provjerenih informacija o virusu i bolesti, kao što su informacije od strane ministarstava, Instituta, Svjetske zdravstvene organizacije i slično. Naglasiti da je širenje neprovjerenih i netačnih informacija i mitova o virusu štetno i opasno.

2. Podsjetiti zaposlene o važnosti higijene i pranja ruku. Podsjetiti zaposlene na mjere higijene i smjernice koje važe u Vašoj ustanovi. Naglasiti i podsjetiti na važnost higijene u pripremi hrane.
3. Obavijestiti zaposlene koje mjere smanjenja rizika će se primjenjivati u Vašoj ustanovi (npr. veća dostupnost sapuna i dezinficijensa, pojačanje dezinfekcije zajedničkih prostorija i sanitarnih čvorova, liftova i slično).
4. Prenijeti postupke i smjernice kojih se treba pridržavati ukoliko neko od korisnika ili zaposlenih prijavi pojavu simptoma (javljanje upravniku, izolacija korisnika u sobi, javljanje nadležnom ljekaru...).

Završne preporuke. Ukoliko se ne može organizovati posao zbog većeg broja osoblja i zaposlenih koji eventualno razviju simptome ili se razbole ili su u samoizolaciji, uprava doma u saradnji sa resornim Ministarstvom može preraspodijeliti osoblje iz drugih vaspitno-obrazovnih ustanova, a kako bi se osigurao kontinuitet rada ako uslovi to budu nalagali.

Svakodnevna komunikacija sa resornim Ministarstvom i nadležnim zdravstvenim ustanovama je posebno bitna.

Svaki zadatak (mjerenje temperature, praćenje sprovođenja kućnog reda, preaćenje pridržavanja preporuka) upravnik treba da dodijeli jednoj odgovornoj osobi koja o navedenom vodi dnevnu pisanu evidenciju kada je to moguće.

Ove preporuke ne isključuju sprovođenje drugih mjera i preporuka a u skladu sa aktuelnom epidemiološkom situacijom.